

Πανελλήνιες Εξετάσεις Ημερήσιων Γενικών Λυκείων
Εξεταζόμενο Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα – Έκθεση και Λογοτεχνία,
Ημερομηνία: 02 Ιουνίου 2023
Ενδεικτικές Απαντήσεις Θεμάτων

ΘΕΜΑ Α

A1.

Σύμφωνα με το συγγραφέα, η γυναίκα αντιμετωπιζόταν απαξιωτικά και ως εκ τούτου αποκλειόταν από κάθε διάλογο περί ισότητας. Κυριαρχούσε η αντίληψη περί κατωτερότητας και προορισμού των γυναικών αμιγώς για τεκνοποίηση και διαίωηση του ανθρώπινου είδους, γεγονός που δικαιολογεί τη νοσηρή συμπεριφορά σε βάρος τους. Η συμπεριφορά αυτή αποτυπώνεται και στις σημερινές κοινωνίες με έντονα τα φαινόμενα βίας και κακομεταχείρισης, παρά τη θεώρηση, ότι πρόκειται για ποινικά διωκόμενα αδικήματα.

ΘΕΜΑ Β

B1.

1. γ
2. γ
3. β
4. β
5. α

B2.

Λέξη	Σημασία	Ερμηνεία/Νοηματική απόδοση
Προφανώς	Επιβεβαίωση/επιτονισμός	Τονίζεται ότι υφίστανται διαφορές μεταξύ των δύο φύλων
Όμως	Αντίθεση και έμφαση	Επιτονίζεται το γεγονός πως όλοι είμαστε δρώντα πρόσωπα με εγγενείς διαφορές
Δηλαδή	Επεξήγηση	Αποσαφηνίζεται ότι η ουσία βρίσκεται στον άνθρωπο και όχι στο φύλο του
Επειδή	Αιτιολόγηση	Επισημαίνεται ότι διακρίσεις ενδέχεται να υφίστανται πολλοί άνθρωποι, πρωτίστως όμως η γυναίκα γίνεται δέκτης βίας
Ώστε	Συμπέρασμα και αποτέλεσμα	Η ταύτιση της γυναίκας με θύμα έχει ως απόρροια την ενίσχυση του ψευτοϊδεολογήματος του «πάθους για θυματοποίηση»

B3.

α.

Ο συγγραφέας αποβλέποντας στην ευαισθητοποίηση των αναγνωστών για τη διαχρονική αδικία που υφίσταται το γυναικείο φύλο, προβαίνει στη χρήση:

- 1) α' πληθυντικού ρηματικού προσώπου (αναλογιζόμαστε, οραματιζόμαστε) που υπογραμμίζει την καθολικότητα – συλλογικότητα της αυτοενοχοποίησης και της προσπάθειας αποκατάστασης της αδικίας σε βάρος των γυναικών.
- 2) Συγκινησιακά φορτισμένου λόγου (ενοχή, συγκινούν, μεγαλύτερη αδικία, αμέτρητες γυναίκες, θύματα, συμπονούμε) που κινητοποιεί αισθήματα συμπόνιας και αγανάκτησης για την απροκάλυπτη έκφραση και την μακραίωνη ύπαρξη της έμφυλης βίας.
- 3) Υπερβολής («τη μεγαλύτερη αδικία που υπήρξε από καταβολής κόσμου») που αναδεικνύει και επιτονίζει το μέγεθος της αδικίας, διεγείροντας αισθήματα ενοχής.
- 4) Συνυποδηλωτικής λειτουργίας λόγου («οραματιζόμαστε δικαιοσύνη») που καθιστά τον αναγνώστη μέτοχο μιας αισιόδοξης θεώρησης και προοπτικής για την απόδοση δικαιοσύνης και αποκατάστασης του γυναικείου φύλου.
- 5) Σχήματος κλιμάκωσης («να αναλογιζόμαστε ...να συμπονούμε...να προσπαθούμε να οραματιζόμαστε») που σταδιακά καθοδηγεί τον αναγνώστη από το στοχασμό - που κινητοποιεί η ημέρα μνήμης - στην ενσυναίσθηση για τα αναρίθμητα θύματα καταλήγοντας στη συλλογική ενεργοποίηση – απόπειρα δικαίωσης.

β. Η δεύτερη παράγραφος του Κειμένου 2 οργανώνεται με τη μέθοδο της σύγκρισης-αντίθεσης, αντιπαραβάλλοντας τον «κλασικό» φεμινισμό με το νεοφεμινισμό («Οι «κλασικές»... να ξεπεράσουμε»). Ειδικότερα, η Μπελίντα Κανόν παρουσιάζει τις διαφορές ανάμεσα στα δυο κινήματα, ώστε να αποσαφηνίσει τη διαφορετική τους προσέγγιση ως προς το θέμα της ισότητας και κατ'επέκταση τη διαφοροποίηση της στοχοθεσίας τους. Έτσι, ο «κλασικός» φεμινισμός, τον οποίο η ίδια υποστηρίζει, στοχεύει στην ισότητα των δύο φύλων, στην ισότιμη μεταχείριση, δίνοντας έμφαση στα χαρακτηριστικά/ιδιότητες που μεταβάλλονται, στην ελευθερία και στη δυνατότητα αλλαγής («...επιμένουμε στα χαρακτηριστικά... τα πράγματα»). Αντιθέτως, οι υποστηρικτές του νεοφεμινισμού εμμένουν σε ταυτότητες φύλου, στην άποψη ότι το φύλο προκαθορίζει και τον κοινωνικό του ρόλο («ένα είδος ντετερμινισμού»). Φαίνεται, επομένως, ότι η ίδια είναι αντίθετη στη θυματοποίηση των γυναικών που προκύπτει, και έμμεσα μέσω της αντίθεσης καταγγέλλει το νεοφεμινισμό.

ΘΕΜΑ Γ

Σύμφωνα με το απόσπασμα, ο πρωταγωνιστής βιώνει έντονα το αίσθημα της ντροπής και της απογοήτευσης λόγω της απώλειας της εργασίας του. Νιώθει ντροπιασμένος που δεν μπορεί, τουλάχιστον στα μάτια του, να σταθεί αντάξιος των συνθηκών που η κοινωνία ορίζει για ένα σωστό αντρικό πρότυπο. Ο ομοδιηγητικός αφηγητής μέσω του εσωτερικού μονολόγου (α' ενικό) και της παρατεταμένης χρήσης υποτακτικής («να φανώ άντρας...το και το») εκμυστηρεύεται την αδυναμία του και το αίσθημα ντροπής να κοινοποιήσει στη γυναίκα του την νέα κατάσταση που βιώνει εδώ και καιρό («τρεις εβδομάδες»). Έτσι

λοιπόν, αντιλαμβάνεται πως χάνει την ανδρική του ταυτότητα, βιώνει το αίσθημα της κατωτερότητας και πως δεν υπερασπίζεται την αντρική του τιμή, καθώς κρύβεται, αρνούμενος «να αντιμετωπίσει την πραγματικότητα», κάτι το οποίο διαφαίνεται μέσω της εναλλαγής ρηματικών προσώπων από α' ενικό σε γ' πρόσωπο («ξέρω βέβαια – τι σόι άντρας είναι αυτός». Τέλος, στην καταληκτική παράγραφο μέσω της συνεχούς επανάληψης («αληθινοί άντρες») επιδιώκει να βρει το ψυχικό σθένος και μια κατ' επίφαση συναισθηματική δύναμη και αντοχή για να αντεπεξέλθει στις κοινωνικές επιταγές που επιβάλουν το τέλειο ανδρικό πρότυπο.

Προσωπικά, κατανοώ πλήρως τις αγωνίες και τα έντονα συναισθήματα που βιώνει ο πρωταγωνιστής, καθώς το ανδρικό πρότυπο φέρει έντονα στερεοτυπικά κοινωνικά χαρακτηριστικά δύναμης και αυτονομίας. Η φοβία απόρριψης από την κοινωνία και η γενική ψυχική του κατάπτωση δικαιολογούνται εξαιτίας της απώλειας εργασίας και άρα της αδυναμίας να παρέχει τα προς το ζην στη οικογένειά του και στον ίδιο.

Επιπλέον κειμενικός δείκτης:

Η χρηστέ προφορικού λαϊκού λεξιλογίου («σούταραν, το και το, γυροφέρνω με το Micra, έχω χαλάσει ένα κάρο λεφτά») αναδεικνύεται η εσωτερικευμένη αρρενωπότητα με την οποία έχει γαλουχηθεί και έρχεται σε αντίθεση με τη συναισθηματική κατάπτωση και ματαιώση που βιώνει μέσω της απώλειας της εργασίας του.

ΘΕΜΑ Δ

[Προσφώνηση]

Αξιότιμε κ. Δήμαρχε,
Αγαπητοί συνδημότες,
Κυρίες κ κύριοι

[Πρόλογος]

Ως εκπρόσωπος της μαθητικής κοινότητας θα ήθελα, αρχικά, να συγχαρώ το Δήμο μας που - με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα Προστασίας των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων - οργάνωσε την παρούσα εκδήλωση με θεματική την παραβίαση των δικαιωμάτων της γυναίκας στη σύγχρονη εποχή στον ιδιωτικό και δημόσιο βίο. Άλλωστε, όσοι παρευρίσκεσθε στη σημερινή εκδήλωση προφανώς παρακινήθηκατε από την ανησυχία σας για την κατάφωρη καταστρατήγηση εννόμων αγαθών της γυναίκας και την αγωνία σας να κατοχυρωθεί εμπράκτως η ισότητα των φύλων.

[Κυρίως Θέμα]

[α' ζητούμενο]

- Σεξιστική συμπεριφορά: μορφή προκατάληψης και προσβολής της αξιοπρέπειας των γυναικών, που οδηγεί σε υπαινισμό, σχόλια ή και πιέσεις κυρίως στον χώρο της εργασίας έως και σεξουαλική κακοποίηση.
- Κακοποίηση, άσκηση σωματικής βίας, βιαιοπραγία σε βάρος των γυναικών στο πλαίσιο της ελληνικής οικογένειας και κοινωνίας, ακόμα και στον χώρο της τέχνης!

ΜΕΘΟΔΙΚΟ

- Φαινόμενα λεκτικής βίας, λεκτικών επιθέσεων, ειρωνικών σχολίων με υποτιμητικούς χαρακτηρισμούς για τις ικανότητες των γυναικών σε όλους τους τομείς της ανθρώπινης δραστηριότητας.
- Στον πολιτικό τομέα, οι γυναίκες πολιτικοί εξακολουθούν και είναι πολύ λιγότερες αναλογικά με τους άνδρες. Μάλιστα, ποτέ μέχρι σήμερα δεν υπήρξε γυναίκα πρωθυπουργός στη χώρα μας.
- Στο επαγγελματικό περιβάλλον, η μητρότητα λειτουργεί, κυρίως στον ιδιωτικό τομέα, ανασχετικά στην επαγγελματική αποκατάσταση και εξέλιξή της, συχνά περιορίζεται σε «γυναικεία επαγγέλματα» με αμοιβή πολύ χαμηλότερη των ανδρών, ενώ η ανεργία πλήττει το γυναικείο πληθυσμό.
- Στον τομέα της διαφήμισης και ευρύτερα στα μέσα κοινωνική δικτύωσης, περιορίζεται στο ρόλο της νοικοκυράς, διαιωνίζοντας το σχετικό στερεότυπο ή εικονίζεται ως ηδονοθηρικό αντικείμενο με συγκεκριμένη εξωτερική εμφάνιση (body shaming), δημιουργώντας ψευδαισθήσεις και ανασφάλειες για την εικόνα και την ταυτότητά της.

[Μετάβαση]

Όπως αντιλαμβάνεστε, αγαπητοί παρευρισκόμενοι, λόγω της έντασης και έκτασης του φαινομένου – ακόμα και στη εποχή μας – καλούμαστε ως νέα γενιά να επωμιστούμε την ευθύνη έμπρακτης διεκδίκησης και διασφάλισης της έμφυλης ισότητας, απελευθερώνοντας τόσο το γυναικείο όσο και το αντρικό φύλο από τα δεσμά του παραδεδομένου κοινωνικού ρόλου.

[β' ζητούμενο]

Έμπρακτα, οι νέοι καλούμαστε:

- να συμμετέχουμε σε συλλογικές μορφές δράσεις κατά της παραβίασης των δικαιωμάτων των γυναικών και να ενώσουμε τις φωνές μας με τις γυναίκες όλου του κόσμου ενάντια στην αδικία και στην εκμετάλλευση που υφίστανται (π.χ. κίνημα με too),
- να επιλέγουμε πολιτικούς άνδρες και γυναίκες – που σέβονται τα δικαιώματα των γυναικών και εργάζονται για την προάσπισή τους,
- να διατρανώνουμε τη φωνή μας μέσα από τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης στιγματίζοντας και καταγγέλλοντας φαινόμενα παραβίασης δικτύωσης της γυναίκας,
- να σεβόμαστε τα δικαιώματα και την αξιοπρέπεια των γυναικών με την καθημερινή μας στάση ζωής, ελέγχοντας τη συμπεριφορά μας αποδεσμευόμενοι από προκαταλήψεις,
- να μη σιωπούμε σε φαινόμενα παραβίασης, να αντιδρούμε και να τα καταδικάζουμε, γιατί η ανοχή θεωρείται συνηγορία,
- να επιδεικνύουμε αλληλεγγύη στα θύματα της έμφυλης βίας και να συμμετέχουμε σε εθελοντικές δράσεις, παρέχοντας ηθική και υλική υποστήριξη,
- να εμπεδώσουμε στην πράξη την αρμονική συνύπαρξη των φύλων με τη συμμετοχή μας σε καλλιτεχνικές και αθλητικές δραστηριότητες, ώστε να επιτευχθεί η ουσιαστική αποδέσμευση από στερεοτυπικές απόψεις που σχετίζονται με το φύλο και

ΜΕΘΟΔΙΚΟ

η δημιουργία ανεξάρτητων και κριτικά σκεπτόμενων πολιτών, η οποία προϋποθέτει μια βαθιά ανθρωπιστική αντίληψη, ώστε ο νέος να είναι σε θέση να διυλίζει και να απορρίπτει παγιωμένες θέσεις και πρότυπα για να χειραφετηθεί από απαρχαιωμένες, ριζωμένες πεποιθήσεις και να αξιολογεί τον άνθρωπο πέρα από το φύλο του με σεβασμό και αγάπη προς την διαφορετικότητα.

- Ως μελλοντικά ενεργοί πολίτες να επιλέγουμε με κριτήριο αξιοκρατικό και όχι με γνώμονα το φύλο σε τομείς όπως η εργασία, η πολιτική κ.α.
- Ως μελλοντικοί γονείς να απαγκιστρωθούμε από παρωχημένα στερεότυπα και να αναθρέψουμε τις επόμενες γενιές χωρίς να βαρύνονται από προκαταλήψεις όπως η ανδρική «ανωτερότητα» - επαγγελματική επιτυχία ή η αδυναμία της γυναίκας.

[Πρόλογος]

Αγαπητοί παρευρισκόμενοι, θα ήθελα να ολοκληρώσω την ομιλία μου επισημαίνοντας πως η έμφυλη βία ως φαινόμενο κάθε άλλο παρά κοινωνική πρόοδο και δημοκρατικό πνεύμα δηλώνει. Νομίζοντας, λοιπόν, πως τώρα είναι η στιγμή – περισσότερο ίσως από κάθε άλλη φορά – να αναλογιστούμε το ζήτημα περί ισότητας, αμοιβαιότητας, σεβασμού. Άλλωστε, πώς μπορούμε να «οραματιζόμαστε δικαιοσύνη», έχοντας αποτινάξει κάθε πνεύμα ανθρωπισμού;

[Αποφώνηση]

Ευχαριστώ για τον χρόνο και την προσοχή σας.

Επιμέλεια:

Αντώνης Σαρρής, Κατερίνα Σούλη, Ρούλα Κυρίτση, Ελένη Παπαποστόλου,
Παναγιώτα Τσελεμάρκου, Προκόπης Μυγδάλης, Νεκτάριος Πήχας

Υπολογισμός Μορίων Πανελλαδικών 2023

Χρησιμοποιήστε την Εφαρμογή για να **υπολογίσετε Μόρια**
για κάθε Πανεπιστημιακό Τμήμα / Σχολή!

Υπολογίστε Μόρια, δείτε τα **Τμήματα Επιτυχίας** (με τις περσινές βάσεις), τις **Ελάχιστες Βάσεις Εισαγωγής** για κάθε Ειδικό Μάθημα και για κάθε Πανεπιστημιακό Τμήμα μέσα από την [ιστοσελίδα](#) του ΜΕΘΟΔΙΚΟΥ ή την Android Εφαρμογή: [mobile app](#)

